

การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

1. ความเป็นมา

1.1 การร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (หรือ Public Private Partnership) ของประเทศไทยมีมาอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมามีการดำเนินการในสาขาขนส่ง สาขาสื่อสาร และสาขาพัฒนา อสังหาริมทรัพย์ในเชิงพาณิชย์เป็นหลัก เนื่องจากมีผลตอบแทนที่จูงใจภาคเอกชนเข้ามาร่วมลงทุน ซึ่งการให้เอกชนร่วมลงทุน จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนของพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 (พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2535) สำหรับโครงการที่มีวงเงินลงทุนตั้งแต่ 1,000 ล้านบาท ขึ้นไป และสำหรับโครงการที่มีวงเงินลงทุนต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท จะดำเนินการตามกฎหมายระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับหน่วยงานของรัฐหรือโครงการ หรือไม่สามารถดำเนินการได้ในกรณีที่ไม่มีกฎระเบียบรองรับ โดยปัจจุบันมีโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนจำนวน 44 โครงการ

1.2 ตั้งแต่วันที่ 4 เมษายน 2556 พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 (พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556) มีผลใช้บังคับ และมีผลให้ยกเลิก พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2535 โดย พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 มีขอบข่ายของการร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเช่นเดียวกับ พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2535 แต่กำหนดให้ทุกโครงการร่วมลงทุนต้องดำเนินการตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 และกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (คณะกรรมการนโยบายฯ) และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (แผนยุทธศาสตร์ฯ) เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายในการให้เอกชนร่วมลงทุนในภาพรวมของประเทศ รวมทั้งให้มีการตรากฎหมายลำดับรองจำนวน 16 ฉบับ เพื่อให้การดำเนินการตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 มีความชัดเจนและสามารถดำเนินการโครงการได้รวดเร็วมากขึ้น

2. การดำเนินการที่ผ่านมา

2.1 คณะกรรมการนโยบายฯ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ พ.ศ. 2558-2562 และรายการโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ฯ (หรือ Project Pipeline) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2558 เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ฯ พ.ศ. 2558-2562 โดยปัจจุบันมีโครงการภายใต้ Project Pipeline จำนวน 67 โครงการ มูลค่าวงเงินลงทุนรวม 1.42 ล้านล้านบาท

2.2 คณะกรรมการนโยบายฯ และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ได้จัดให้มีกฎหมายลำดับรองแล้วจำนวน 14 ฉบับ ซึ่งมีความครบถ้วนสำหรับการดำเนินโครงการร่วมลงทุนตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 แล้ว

2.3 เพื่อให้การดำเนินการตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 มีความสอดคล้องกับ Public Private Partnership ของสากล และทำให้การร่วมลงทุนสามารถดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสมมากขึ้น คณะกรรมการนโยบายฯ ได้กำหนดให้มีการจัดระดับการลงทุน 3 ระดับ และหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินโครงการตามมูลค่าโครงการแต่ละระดับ สรุปได้ดังนี้

ระดับการลงทุน	หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินโครงการ
1) โครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000 ล้านบาทขึ้นไป	ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556
2) โครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่ 1,000 ล้านบาท - ต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท (โครงการขนาดกลาง)	โดยให้มีขั้นตอนการกลั่นกรองโครงการขนาดกลางว่าโครงการมีความสำคัญหรือสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์ฯ ว่าสมควรดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 หรือไม่ก่อน หากคณะกรรมการนโยบายฯ เห็นว่าไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นผู้พิจารณา
3) โครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท	กำหนดให้ดำเนินโครงการร่วมลงทุนตามกฎหมายเฉพาะที่มีหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชนสำหรับการอนุญาตสัมปทาน ให้สิทธิ หรือการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของรัฐไว้โดยอนุโลม และกรณีที่ไม่มีความเหมาะสมดังกล่าว มอบอำนาจให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นผู้พิจารณา

โดยคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2558 ได้มีมติเห็นชอบหลักการของร่างกฎกระทรวงกำหนดเพิ่มมูลค่าของโครงการเพิ่มเป็น 5,000 ล้านบาท แทน 1,000 ล้านบาทแล้ว

3. ความคืบหน้า ณ ปัจจุบัน

คณะกรรมการนโยบายฯ ในคราวประชุมครั้งที่ 5/2558 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2558 โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) เป็นประธานการประชุม ได้มีมติดังนี้

3.1 กำหนดแนวทางการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (PPP) ในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐดังนี้

1) พิจารณาให้เอกชนเป็นผู้รับผิดชอบในการลงทุนของโครงการให้มากขึ้นโดยมีการจัดแบ่งความเสี่ยงจากการดำเนินโครงการตามความเหมาะสมของแต่ละโครงการ ทั้งนี้ หากโครงการมีผลตอบแทนทางการเงินต่ำและไม่เพียงพอ ให้ขยายระยะเวลาของสัญญาเพื่อเพิ่มความคุ้มค่าในการลงทุนของเอกชนก่อน แล้วจึงให้มีการสนับสนุนทางการเงินจากรัฐ อนึ่ง การสนับสนุนทางการเงินควรพิจารณาให้รัฐมีความเสี่ยงและภาระผูกพันของการสนับสนุนในระยะยาวต่ำที่สุด

2) กำหนดมาตรการส่งเสริมโครงการ PPP ได้แก่ - มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดลักษณะของรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นแบบเบื้องต้นสำหรับโครงการ PPP ที่สามารถ

สายบางปะอิน - นครราชสีมา และสายบางใหญ่ - กาญจนบุรี ที่กำหนดให้เอกชนเข้ามาดำเนินโครงการ (O&M) ของกรมทางหลวง และโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลนครรังสิต โดยในปี 2558 คาดการณ์ว่าจะสามารถเสนอโครงการให้คณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาทั้งสิ้น 5 โครงการได้แก่

- 1) โครงการรถไฟฟ้าสายสีชมพู (แคราย-มีนบุรี)
- 2) โครงการรถไฟฟ้าสายสีเหลือง (ลาดพร้าว-สำโรง)
- 3) โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน (หัวลำโพง-บางแค, บางซื่อ-ท่าพระ)
- 4) โครงการโรงงานขยะ อบจ. นนทบุรี
- 5) โครงการโรงงานขยะ เทศบาลนคร นครราชสีมา

3.3 เห็นชอบหลักการการดำเนินโครงการ PPP ที่มีมูลค่าต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท และกรอบแนวทางในการกลั่นกรองโครงการขนาดกลาง (1,000 - 5,000 ล้านบาท) ที่สมควรดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 เพื่อรองรับการปรับเพิ่มมูลค่าโครงการ PPP ที่คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้ปรับเพิ่มมูลค่าโครงการ PPP ที่ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนของ พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 เป็น 5,000 ล้านบาท ดังนี้

- 1) โครงการขนาดเล็ก (มูลค่าต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท) ดำเนินการเช่นเดิมตามประกาศคณะกรรมการ PPP ปัจจุบัน
- 2) โครงการขนาดกลาง (1,000 - 5,000 ล้านบาท) ให้หน่วยงานเสนอกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบโครงการและเสนอให้คณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาว่า โครงการสมควรดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 หรือไม่ก่อน โดยจะมี Scoring Test ที่ชัดเจน เพื่อให้การกลั่นกรองโครงการเป็นมาตรฐาน ซึ่งหากคณะกรรมการ PPP เห็นว่าไม่ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556 ก็ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเป็นผู้พิจารณาในเรื่องต่างๆ ของโครงการแทน

สายด่วนกระทรวงการคลัง ☎ 1689

- กต 1 เรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลัง
- กต 2 ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
- กต 3 คลินิกภาษี
- กต 4 ศูนย์บริการร่วมกระทรวงการคลัง

เปิดโอกาสให้เอกชนมีส่วนร่วมในการออกแบบได้ รวมทั้ง กำหนดระยะเวลาการพิจารณาให้กระชับและมีความชัดเจนมากขึ้น

- มอบหมายให้กระทรวงการคลังปรับปรุงกฎระเบียบในการจัดประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ให้สามารถสนับสนุนโครงการ PPP ที่ต้องใช้ที่ราชพัสดุได้มากขึ้น

3.2 เห็นชอบกรอบโครงการ PPP ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ PPP ปี 2558-2562 (Project Pipeline) โดยปรับปรุงโครงการ PPP เป็น 66 โครงการ วงเงินลงทุนรวม 1.58 ล้านบาท โดยมีโครงการ PPP เพิ่มเติม 3 โครงการ ได้แก่ โครงการ Motorway